

Эхэ найхан ньютагаа эб хамта мандуулая!

БУРЯАД УНЭН

1992
АВГУСТ
7
Зунай үлүү агаар
харын 9
ПЯТНИЦА
гаргай 16
№ 152 (8511)
сэн 6 мүн

Бүгэдэ арадай газетэ

УШӨӨ ДАХИН ХҮЛЕЭГЭЭД ҮЗЭХЭ

Ай ажалшадй ханалаа нэгдэлгын митинг уржадэр Улаан-Үдэдэ болобо

Ай ажалшад тэсэбэ-тэй, кунзёиыше гад, унооил хан, ургасаа ху-малаа харуу-Тэдэнэр ажа-налгаалжа ша-рхад ба болотр баод.

Бүхэ орон соомнай, тэр тоодо манай республикада тохёолдоо байхан байдалыс харахада, ёһотой ху-бингал шэнэжэлгын реформ бэш, харин арад зондо харша, эсэргүү политика бөө-лүүдэлгээ байна гэжэ сэжэ хэлээ хэрэгтэй. Зоной байдал улам муудалж байна. Илангаа хүдөөгэй ажалшад, колхоз, совхозууд тэсэжэгүй байдала ороонхой. Газараа хаахла, үбэ тэжээл бэлдэхэ, бүхэ ажаала хээ арга-гүй болохо байнаби. Машина, техника хэрэгтэй зар-лас зүйлүүд, түлээ, мүнз, мүнзэ зөөри байхагүй.

Хэрбээ хүдөө ажаахгаа хамгаалжа абаагүй, туһа хүрөөгүй, манай эрлэеы уриага абаагүй наань, ха-лаха, хандарха, улам дорой-тожо унахамнай хою бэш. Энээн тушаа манай респу-бликын правительствэ Росси правительствын урда асууд-дал шангаар сэжэ табижа ёһотой. Тэдэнтэй харилса-гаа муудхахаа агаад, абаа-гүй, юун болохо гээд хуу-ла саг наала,— гэжэ тэрэ ху-лэб.

Сэлэнгын районий Жарга-даны таряашадай ажаахын тугалшан, зоотехник мэргэ-жэлтэй А. Б. Монголонова, Прибайналын районий «Зы-рянский» совхозой хаали-шан, Эхэ-Герой Л. В. Корна-кова, Улаан-Үдэнь эндокринологическа дис-пансерей врач Н. А. Шоболова гэгшэд үгэ хэлээдээ, эд бараанай, эдөө хоолой сэнгэй нула табигда-нанай хойшолоһоо боложо, илангаа олон хүүгэдтэй хү-дөөгэй айлуудай айхабар хүшэр хүндэ байдала оро-нон тухай мэдүүлээ.

Хэрбээ хүдөө ажаахгаа хамгаалжа абаагүй, туһа хүрөөгүй, манай эрлэеы уриага абаагүй наань, ха-лаха, хандарха, улам дорой-тожо унахамнай хою бэш. Энээн тушаа манай респу-бликын правительствэ Росси правительствын урда асууд-дал шангаар сэжэ табижа ёһотой. Тэдэнтэй харилса-гаа муудхахаа агаад, абаа-гүй, юун болохо гээд хуу-ла саг наала,— гэжэ тэрэ ху-лэб.

Хэрбээ хүдөө ажаахгаа хамгаалжа абаагүй, туһа хүрөөгүй, манай эрлэеы уриага абаагүй наань, ха-лаха, хандарха, улам дорой-тожо унахамнай хою бэш. Энээн тушаа манай респу-бликын правительствэ Росси правительствын урда асууд-дал шангаар сэжэ табижа ёһотой. Тэдэнтэй харилса-гаа муудхахаа агаад, абаа-гүй, юун болохо гээд хуу-ла саг наала,— гэжэ тэрэ ху-лэб.

Хэрбээ хүдөө ажаахгаа хамгаалжа абаагүй, туһа хүрөөгүй, манай эрлэеы уриага абаагүй наань, ха-лаха, хандарха, улам дорой-тожо унахамнай хою бэш. Энээн тушаа манай респу-бликын правительствэ Росси правительствын урда асууд-дал шангаар сэжэ табижа ёһотой. Тэдэнтэй харилса-гаа муудхахаа агаад, абаа-гүй, юун болохо гээд хуу-ла саг наала,— гэжэ тэрэ ху-лэб.

Хэрбээ хүдөө ажаахгаа хамгаалжа абаагүй, туһа хүрөөгүй, манай эрлэеы уриага абаагүй наань, ха-лаха, хандарха, улам дорой-тожо унахамнай хою бэш. Энээн тушаа манай респу-бликын правительствэ Росси правительствын урда асууд-дал шангаар сэжэ табижа ёһотой. Тэдэнтэй харилса-гаа муудхахаа агаад, абаа-гүй, юун болохо гээд хуу-ла саг наала,— гэжэ тэрэ ху-лэб.

Улаан-Үдэ хо-рона предприя-ий ба эми зур-нолгонод, хүн-дэй талмай дээр-ам, Б. Урдаа.

Улаан-Үдэ хо-рона предприя-ий ба эми зур-нолгонод, хүн-дэй талмай дээр-ам, Б. Урдаа.

Улаан-Үдэ хо-рона предприя-ий ба эми зур-нолгонод, хүн-дэй талмай дээр-ам, Б. Урдаа.

Улаан-Үдэ хо-рона предприя-ий ба эми зур-нолгонод, хүн-дэй талмай дээр-ам, Б. Урдаа.

Дэлгүүр: үмсэлэлгын асуудалнууд

МИЛЛИОН БАРБАЙГААЛ БАА...

Улаан-Үдэ хо-рона предприя-ий ба эми зур-нолгонод, хүн-дэй талмай дээр-ам, Б. Урдаа.

Улаан-Үдэ хо-рона предприя-ий ба эми зур-нолгонод, хүн-дэй талмай дээр-ам, Б. Урдаа.

Улаан-Үдэ хо-рона предприя-ий ба эми зур-нолгонод, хүн-дэй талмай дээр-ам, Б. Урдаа.

Улаан-Үдэ хо-рона предприя-ий ба эми зур-нолгонод, хүн-дэй талмай дээр-ам, Б. Урдаа.

Залуушуулай фестиваль, августын 6

Монгол туургата залуушуу-лай уласхоорондын фестивал-дай ерөнх айлшадтай уул-залга республикын Верховно Соведей бага зал соо үнгэр-гэжэ, эндэ Буряад Респу-бликын Верховно Соведей Түрүүлэгшэ Л. В. Потанов, Түрүүлэгшын орлогшо Р. В. Гармаев, Верховно Соведей Эрэдэмэ Бичигшэдай ерөнх, залуушуулай политикын ба спорттын талаар комитедэй түрүүлэгшэ С. В. Калмыков, «Гэсэр» компаниин прези-дент В. Н. Фалилеев, За-луушуулай хэрэгүүдэй та-лаар республикын Министр-үүдэй Соведей гүрэнэй ко-митедэй түрүүлэгшэ В. Ж. Жигмитцыренов гэгшэд бай-лаа.

Лэцгын аппаратай секторые даагша С. П. Бульков, Че-хословакияна Монголо бай-даг элсэн сайд Иржи Шима, «Гэсэр» компаниин прези-дент В. Н. Фалилеев, Залуу-шуулай хэрэгүүдэй талаар Монголой гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Да-лантай, Залуушуулай хэр-гүүдэй талаар Хальмагай гү-рэнэй комитедэй түрүүлэг-шын орлогшо С. В. Эрдыни-ев, монгол туургата араду-дай оюутдай бүхэлжэйн тэ-жээлэй генераль секретарь Байсаа, Монголой оюутдай хэлэ-хоолоной президент Зоригт Мунхчулуун, Тувагай залуу-шуулай хоолоной нэгдэлхи секретарь С. П. Ананин, Монголо байдаг элсэн сайд Иржи Шиматай В. Б. Саганов хооролдо, түрэл оро-нон боложо байгаа хубилал-тануудта тогтоо.

Хэды хүндэ хүшэр бай-далтай байбашы, хани ба-рисаатай, эбтэй эетэй ара-дуудай хоорондо алиндашы аша тунатай харилсаа бай-гуулан, арад зоннай эконо-микые тогтууртай найжа-аар саархан дээрэ бэшэ, бодото хэрэгүүдэ нэбэрүү-дэхэ зэргэтэй, Жэйзэнэй А. Улзытуевай хүдэлмэри-лэцгын түбэй правлений гэгшэ, мүнөө үнгэргэгдэхэ фестивалин уласхоорондын комитедэе толгойлогшо Зо-ригт Мунхчулуун хэлэнэ.

Фестивалин түб Улаан-Үдэдэ олон тоото айлшад бууба. Хамтадаа 400 гаран хүн болоно. Зарим нагынь нэрлэбэл, Туваага—30 хүн, Хальмагана—24, Хитадаа—12, Монголоо—110, Герма-ниаа—10, США, Японхоо нэгэ хэды, Агын автономно округхоо 10 делегат фести-валда эрээ юм.

Фестивалин програм-маар харааладан бизнес эрхилэгшэдэй конгресстэ ха-бадалга — саашадаа үр-лэжэй аша тунатай банка гээд хамгаалжа. Юндай гэхэдэ, тус конгресс дээрэ оюутдай хүдөөлөө дамжажэ жаса байгуулагдаа бшуу. Ингэжэ монгол туургата за-луу зон дэлхэйн гээл эрхм, найн университетүүдэ хура-лаа аргатай болохо. Найн эрдэм мэдээ үгүүдэн най-наар амалалтын, хүтэлбэ-рилгын эшэ үгүүдэн боложо үгэхэ,— гэжэ монгол туур-гата залуушуулай бүхэдэл.

Фестивалин айлшад Ивалгын дэсан руу ошожо хараа танилаа. * Удэрий 11 сар багаар БГШН гэж харин хэлэцүүдэй факультетэй корпустэ фести-валне мүнэ зөөрээр тэдхэ-лэн эмхнүүдэй выставкэ та-нисалга болобо. * Буряад Республикын 25 жэлэй нэрэмжэтэ стадион дээрэ бүхэ барилдааг, үр харбалгаар мурьсоонууд үн-гэргэгдөө. Эгээл эрхм барил-даашанда шан—агта хүлэг барюулагдаха. * Айлшад Этнографическа музей руу ошожо хараа. * Фестивалин лотерей наадагдаа. Эгээл эхэ шан— «Жигули» автомобиль аза талаантай нэгдэлэ тудаб. * Удэрын 20 саргаа фести-валне нээлгын найдэр туяа гэрэлтэй, зүжгэлмэл наадаар эхилээ (энээн тухай репортаж удаахи номерто толлогдох).

АСУУЛТЫН ДУНГУУД

Хүн зоной автобус, поезд, самолётто билет уридалшан худалдажа абалгы хэр хангадаг байһыс элрүүлжэ зорил-гойтоор экспресс-асуулга республикын Госкомстат шоль хара соо Улаан-Үдэдэ үнгэргэһэн байна. Асуултын дунгууд юу харуулан гэхэдэ, нийтын хэрэг-лэмжын транспортаар ялбалгын сэн эрид дээшлүүлэжэбэшье, хүн зонине муу-гаар хангана, худэлмэрин шанар най-жаруулагданагүй. Билет худалдажа аба-хын тула зон ехэ сагаа гээнэ. Кассада ээлжэндэ байһан зоной дунца асуу-та хэлэнэй ёһоор, хүнүүдэй 77 процен-самолётто, 80 процент поезддо биле абажа шаданан байха юм. Самолётто пассажирнуудай 87 процент хэрэгтэй

рейсда билет худалдажа абаа. Билет худалдажа абахын тула хэды саг соо ээл-жэндэ зогсооб гэбэл, авиакассада—50 минута, түмэр замай—20, автобусой 4 минута байгаа. Билет худалдажа худэл-мэри оньожоруулагдаагүй байһаар. Аэрофлотой агентствэдэ тохдогдоһон «Сирена» тухэлэй түхээрлэгэ хою эб-дэржэ, эндэхи ажалшадтай худэлмэридэ наад ушаруула. Нинтэ хэрэглэмжн бусад транспорта билет худалдажаг кассануудта нимэ түхээрлэгэ хабсарга-даагүй юм.

Т. КАЛИМУК, республикын Госкомстат татагай начальник.

«Буряад үнэн»-93

ТҮРЭЛ ГАЗЕТЭЭ ЗАХИГТЫ!

Бүхэ юумэнэй үнэтэй, сааран мүнэнэй хомор болонон сагта газетүүдтэ захил хэлгэ эхилбэ. Буряад үнэнэйгөө ээлжээтэ номерто «Редакторай булан» уншажа, газетын ерэхэ жэлдэ хэды сэнгэй болохо байһыс мэдэжэ абаабди. Хэды үнэтэй болоосы наань, 65 түхэрлэгэ билэн шэнги пенси-онерүүдтэ олдохоо аабса. Бүхэ наһан соогоо уншажа ябан газетээ абангүй яа-хабди.

Бүүдэй хэдэн жэлэй тур-шад «Үнэн» номиннай яла-ла уншатай, хүнэй анхарал татаха статья болон мэдээ-салнуудыс олоор хэлбэлдэ бол-лоо. Арадайнаа ёһо зан-шалнуудыс, шажан мургалыс нэрлэгдээ зоруулагдаһан материалнууд эхэ һонирхол-той, саашадашы эдэ асуу-дальнуудта анхаралаа ну-лашуулахагүй бээтэ гэжэ най-данаби. Гансал эндэ нимэ нэгэ ажагалта байна. Хуу-шан монголхоо түүхэтэ ма-териалуудыс, мун шажан мургалдэ хабаатай материал-нуудыс оршуулагдаа, буряад хэлэндэ эли болохо дүтэр-хыгөөр, илангаа залуу үетэн-дэ ойлоглохоор оршуулхыг-най гуйнаб. Буддын шажанай һургаал тухай залуушуудла ойлогсоһоо хөөрэдэг хаа, найн бэлэй. Жэшээлхэдэ, хэ-зэ ямар хурал болодог ба, бурханда шүтэхэдөө ямар маани, мэгээн уншахаб, мун угаа ягаал тахихаб, орон дэлхэйн ээлдэ ягаал мур-гэхэб гэжэ тодорхойлоо хөөрэхэ хэрэгтэй. Мун этно-педагогикын бүхы найн тала-нуудыс бөлсөмжотойгоор хэ-рэглэхыс урлалшан матери-алууд эхэл һонирхолтой байгаа. Энэ аша үрэтэй хэ-рэгээ газетын коллектив саашан үргэлжэлүүлжэ бээ гэжэ найланаб.

«Зуналанда газарай эдөө ургуулагдаа» гһон гар-шадтай материалнууд илан-гаа гэжэ эхэл эхонорнуудай анхарал татадаг. Саашалаа энэ гаршад доро овоц болон үрэ жэмэс ягаал ургуулжаб, хураахаб, хадагалжаб, тэдэ-гээр ямар эдөө бэлдэхэ тухай дүй дүршлөөр байн хүнүүдэй хубаалдыс хэблэбэлтай, найн байгаа гэжэ хангадана.

Гадна буряад хубсага, гу-тал ягаад оёхо гэжэ ун-шагшадтаа хөөрбөлөнтай, һо-нин байгаа. Буряад хубса-нанай гоёлтонуудыс, зарим зүйлүүдэнь мүнөө үеын хубсаганда ягаад таатай-гаар хэрэглэхэб гэжэ уран зурааша-модельерэй зүб-шэлүүдэ хэблээ хаантай, яаха юм?

Газетээ бүри һонирхол-той болгохын тула буряад литературын мүнөө үеын байдалыс харуулжа, уран болитэнэй шэнэ ахёолнууд-тай уншагдаа саг үргэл-жэ танилсуудгаг байгыт.

Буряад арадаймнай урдаа хараха газетые захигты гэ-жэ урлалжа хүсэлтэйб. Би-дэнэй, уншагдашад тоогой олошорхо тула түрэл газе-тыннай улам хүгжэхэ, үүр-гэ нүлөөниин үргэдэхэ бай-һаниинэй эли.

Н. МАЛАНХАНОВА, 30 гаран жэлдэ багшал-һан агаарай ветеран.

Соведүүд ба ажабайдал

УЯЛГАЯ ДҮҮРГЭХЭ ЁНОТОЙБДИ

Манай арадай депутадудай Хурамхаанай районно Сове...

ведүүд үмсэлэлгын, хүдөө ажахы хубилгалтын асууд...

Манай райондо оршон тойронхи байгали хамгаалха асуудал тон шухала болон...

Хүдөө ажахын продукцинуудыг үйлдвэрлэгч урда...

Иймэ хүшэр байдалда зонной ажабайдал бүри муу...

Район соомнай шэнэ эмхинүүд байгуулагдаа. Хүн зонни...

Газарай реформо бөдүүлгэ комитет эдэбхитэй хүдэлмэри...

Соведүүд районий захиргаантай нягта хэлбэстийгээр хүдэлжэ...

Мүнөө үедэ шотгай Со

Манай хөөрөлдөөн

Гуснозерскийн ГРЭС-эй барилгашадта байгша он шухала юм...

Асуудал: Виктор Михайлович, зургаадахы энергоблок үнэгэрэгшэ жэлдэ аша...

Харюу: Үнэхөөрөө тус энергоблок үнэгэрэн жэлэй дүрбэдэхэ...

Варилга дээрэ хэлсэгээ сэнгүүдэй хэрэглэгдэдэг боло...

Асуудал: Станциин длоодохи энергоблок бариха шийдэхээр аба...

ХҮДЭЛМЭРИШЭДӨӨ ТАРААХАГҮЙН

аабоол бариха хэрэгтэй. Мүнөө дулаан байхан сагта өнд...

Асуудал: Виктор Михайлович, станци барилгын үедэ элдэ...

Харюу: Эгээл голхоролтоныг гэхэдэ, муу тэвшээ хубилгатууд боло...

дэ хаяхана слесарь-турбинистүүдэй бригадааа 4 хүдэлмэри...

Харюу: Экономикын доройтогш, үйлдвэрийн хөгжөөнэй улам уналга байхан...

Харюу: Мүнөө хүтэлбэрилгэл коллективэй акалтай бүтээгчид дээшлүүлжэ...

гаргах аша хүсэ шалта...

Харюу: Мүнөө хүтэлбэрилгэл коллективэй акалтай бүтээгчид дээшлүүлжэ...

ҮНДЭР УРГАСА—ҮДЭР БҮРИН ОРЛОДГОЮУ

ТОМОДХОГДОХОН БРИГАДАДА

Михайловскийн совхозой овоц ургуулагдаа энэ жэлдэ муу бөшгэр хүдэлжэ ябана...

пэмэжэ хэлээ нэн. Томодхогдохон бригаданы гэнхэтэ хоёр, мөөртэй хоёр трактор...

Мүнөө жэлэй хабарай хүнтөөр хэды хүрэмэ ерээшье хааны, рассадала саг сооно...

Бригададаһь олон жөлэй ургасаа соо хүдэлжэ, дүй дүршэлтэй цэцэг ургуулагдаа яһала олон бин...

Июлинь 19-дөө үблэнцөө ороо нэмдн.— гэжэ А. Б. Пихтин хэлэнэ...

Июлинь 19-дөө үблэнцөө ороо нэмдн.— гэжэ А. Б. Пихтин хэлэнэ...

ГАЗАР ХЭРЭГЛЭЛГЭ

Республика соо бүхидэ 721 мянган гектар газар дээрэ...

1992 оной түрүүшын хахад жэлэй түгэсгөөр харала дүхжэ ябана...

1991 онтой сасуулахда, тарилгын талмай 35.1 мянган гектараар байгша ондо...

Тарилгын бүхы талмай 93 проценттэнь 1991 ондо нийтэн ажахынууд тарилан байгаа хаа...

Недондойхидо орходо багаар эшмээн (75 процент) хара тарьян (98 процент)...

Гэбшье шэнисын (105 процент), обөсөй (105 процент), гэршүүхы (153 процент)...

АГАЬАА МЭДЭЭСЭНЭ

УРЭ ДУНГУУДЫНЬ ХАНГАЛТАГУЙ

1992 оной түрүүшын хахад жэлэй түгэсгөөр харала дүхжэ ябана...

Мяха бэлдэжэ, гүрэндэ худалдаха талаар Ага шотгайнай ажахынууд бүришье ахир дунгүүдтэй байбэ...

Дунгарын болон Могойтын шубуунай фабрикануд баһал нөндөдөйхиноо хаягдалтагуйгөөр ажаллаа гэжэ үндэглэлтэй...

Орон дотор экономическа хэлбэрлэлтэй муудалһаны түсэблэлтэй ёно гуримнай бутарһаны ажахы эмхи бүтэм бүхэнэй өнөөдө мэдээл хэрэгэ эрхилдэг боло...

рэлэгдэдэг техникийн, керосин-бензинэй үнсийг боолон ушарһаа үйлдвэрийн доошолоно гэжэ худогшй хүн ойн урлагтай байдалаа тайлбарилна.

Ц. ЖАМБАЛОВА, округой статистикэй начальни.

МЯХАНАЙ КОМБИНАТ НЭЭГДЭВЭ

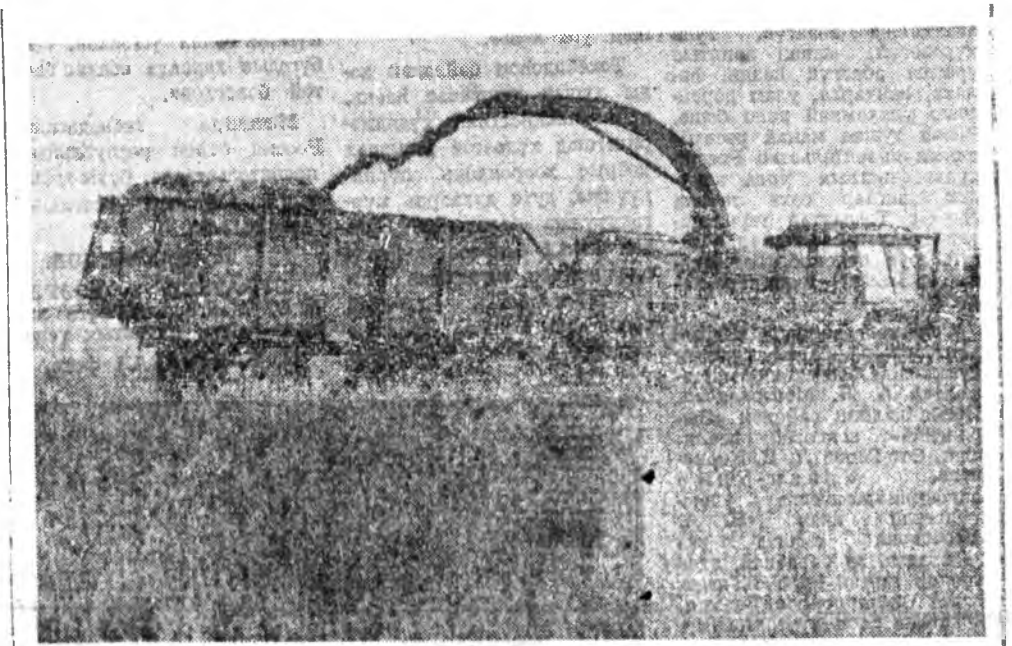
Мал олоор үхсөөрлэдэг манай округто өнөөдөн мяханай комбинатдай байгша гэжээ тон шухала...

Тингэжэ Убар-Монголой талынхид манай ноталта шухала барилга тон богони болзол соо...

Таршаад фермершүүдэй ажахынуудай округтой элдэлей байгуулагдаһаар тингэжэ хэсэ эхэ үнэгэрөгшү. Гэбшье энэ элдэлей гэшүүд хаяхан суглаа тагаба...

Таршаад фермершүүдэй ажахынуудай округтой элдэлей байгуулагдаһаар тингэжэ хэсэ эхэ үнэгэрөгшү. Гэбшье энэ элдэлей гэшүүд хаяхан суглаа тагаба...

Таршаад фермершүүдэй ажахынуудай округтой элдэлей байгуулагдаһаар тингэжэ хэсэ эхэ үнэгэрөгшү. Гэбшье энэ элдэлей гэшүүд хаяхан суглаа тагаба...

Адууһа малдаа—элбэг хүрэхэ тэжээл

ТҮРГЭНООР ДҮҮРГЭХЫЕ СРОЛДОН...

Фото-МЭЭЭСЭЛ

УБЭН ӨӨРӨӨ УРГАХАГҮЙ

тэ дуталдажа, сабшалан байгшаруулаха уналха хүдэлмэри орхидошоо гэхэдэ...

даг бригада юун эхэ юумэ бүтэжэ шадаха даа? Иймэ бэрхэтэй байдалай тохтолоошье хааны...

гөн түлшын, дизельнэ тононой хөдөл дутжа байхадань хайлан гэхэбэй?

Эсэстэ үнэгэрэн хөбөр, таа, зунай эхээр эхэ ган болоод, тулоур байдалгүймэй бүри муудлаха...

Тэед эхэнхидэ хушарһан трактор, машинануудтай тэжээл хэрэгтэй занас авчһинүүдгүй, түлшнэ, тононой хөдөл таһалдаха бай...

Минни ханахада, һүүлэй жэлүүдэй, илангса энэ жэлэй үрхэ байдалһаа хургаал абажа, зохино тобишоол хэжэ, сабшалан дээрэ бөдөлгөөн хүдэлдэг болохо, ургасынэ эрч дээшлүүлжэ хөмжэе абаха ёһотойби...

